

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program
Lónya Község Önkormányzata

2020-2025

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	7
Célok	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	11
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	24
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	33
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	37
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	41
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	44
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	45
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	46
1. A HEP IT részletei.....	46
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	46
A beavatkozások megvalósítói.....	47
Jövőképünk.....	48
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	50
3. Megvalósítás.....	57
A megvalósítás előkészítése	57
A megvalósítás folyamata	57
Monitoring és visszacsatolás	58
Nyilvánosság	59
Érvényesülés, módosítás	60
4. Elfogadás módja és dátuma.....	61

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Lónya Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A felnőtt lakosság egy része helyben dolgozik, míg másik része ingázik a település és más környező települések, valamint a járásközpont, Vásárosnamény között. Az alacsony végzettségű munkavállalók körében jellemző foglalkoztatási forma a közfoglalkoztatás, melyre az önkormányzatnál, az erdőgazdaságnál és a Vízügyi Igazgatóságnál van lehetőség. Jellemző trend néhány éve, hogy egyre inkább csökken a közfoglalkoztatás keretében foglalkoztathatók száma. Ipartelepítés az elmúlt években nem történt, a meghatározó foglalkoztatási szektor a településen a mezőgazdaság. A településen leginkább egyéni vállalkozások találhatók a mezőgazdasági vállalkozókat figyelembe véve, az elmúlt években nagy területen történtek gyümölcsös telepítések, és továbbra is meghatározó a szántóföldi kultúrák jelenléte. Meghatározó szerepet tölt be a falu életében a vegyes gazdálkodást folytató KUNSZABÓ Mezőgazdasági Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., melynek a hagyományőrzés is fontos feladata. A településen két élelmiszerbolt található, egyiket a Nyírzem Coop. Zrt. üzemelteti, míg a másik üzlet a Meggyeskert Vegyeskereskedés italbolttal van egybekötve.

A település infrastruktúráját tekintve az mondható el, hogy az utak szilárd burkolattal rendelkeznek, melyek között találhatóak önkormányzati fenntartású utak. Az önkormányzati utak állagának javítása érdekében a településen minden évben végeznek kisebb-nagyobb felújítási munkálatokat, melyet az erre kapott állami támogatásból finanszíroznak. 2019-2020-ban kivitelezés alatt van egy pályázat, melynek keretében külterületi utaknak a felújítása valósul meg. Mivel Lónya község határmenti település, így határátkelő is üzemel a településen Ukrajna irányában, melynek nyitvatartási ideje minden nap 06:00-18:00 óra. A közmű- és energiaellátás folyamatosan biztosított a településen, a szennyvízelvezetés az, ami gondot okoz a település életében. Azért, hogy a jövőben a településen a probléma megszűnjön, az önkormányzat folyamatosan figyeli a pályázati lehetőségeket. Az informatikai- és infokommunikációs lefedettség körében több szolgáltató is elérhető a településen, és további fejlesztések vannak folyamatban, pl. a Naracom által kezdődik a településen az optikai kábel elhelyezése az internetszolgáltatás fejlesztése érdekében. A községben pályázat keretében kiépítésre kerül egy információs pont is, mely digitális információs szolgáltatásaival tájékoztatja az ideérkezőket, valamint a település lakosait a településsel kapcsolatos információkról. Az információáramlás gördülékenységét segíti elő a település honlapja is, amelyet az önkormányzat folyamatosan frissít a legfrissebb információkkal. A településen civil szerveződés formájában működik a Lónyai Önkéntes Tűzoltóegyesület, valamint három egyházközség van, református felekezetű kettő és római katolikus egy gyülekezet. A közbiztonság jónak mondható a faluban, kevés bűncselekmény

történik. A település egyébként nem rendelkezik polgárőrséggel, a rendvédelemben a rendőrségnek van szerepe, a körzeti megbízott személyében.

A település lakosságszáma növekedést mutat 2014 óta az elérhető országos statisztikák alapján, ám a 2019-es önkormányzati adatok ismét azt mutatják, hogy csökken a lélekszám. A lakosság öregedési indexe csökkenést mutat 2017-ig, köszönhetően a születések magasabb számának a 2014-16-ös időszaknak. A természetes szaporodás ennek következtében változó számokat mutat. A településen óvoda és általános iskola működik, de csak alsó tagozattal a gyermekek kislétszáma miatt. 2016-os statisztika adatok alapján 16,5% volt a 65 éven felüliek aránya a lakosságon belül. Az elvándorlás okai a település zsákfalu jellegében keresendők, meghatározó ugyanis, hogy nincs folyamatos összeköttetés a beregi és a szabolcsi részek között, így nehezen megközelíthetőnek számít. Az összeköttetést a két rész között kompközlekedés biztosítja. Az elvándorlást a bevándorlás kompenzálja a településen: új lakók főként a határ túloldaláról, Kárpátaljáról érkeznek.

Lónya Magyarország észak-keleti csücskében, túl a Tisza-könyök kanyarulatán található a kis-beregi település. A községet nyugati oldalról a Tisza, északi és keleti irányból az ukrán határ szegélyezi.

A néphagyomány szerint Árpád bejövetelekor már falu volt itt Lóna vagy Luna néven. A település a XIV század vége felé Kis- és Nagylónyára vált szét és 1934-ig két településként tartották nyilván. Ekkor a két, már teljesen egybe épült települést közigazgatásilag egyesítették, de egyházilag megmaradt két községnek. A XIII. században a falu Bánk bán birtoka volt, aki vejének Simonnak adományozta. A Gertrúd ellen elkövetett merénylet és örökösök hiányában a birtok II. Endrére szállt. Ő egy Rusdi Kis Mihály nevű nemesnek adományozta, akitől a nagylónyai és vásárosnaményi Lónyay családhoz került. Temploma a XIII. században épült román stílusban.

1454-ben a falu a Naményi családhoz kerül. A leleszi konvent előtt kéri Naményi László és fia, hogy bizonyos Lónyay Lászlót és Andrást a „Kyslonya-i és Nahylonya-i” birtokrészeiről tilalmazza. 1578-ban ugyancsak Naményi László és fiai a községek birtokosa, és a nőági rész kifizetése érdekében más településeket zálogosítanak el.

1551-ben Lónyai Heléna, Sámsoni Kőrösy Miklós felesége vallomást tesz a férje s fiai érdekében a Nagy- és Kislónya részjárságok felől.

A falut birtokló Lónyai család viszonylag korán, a XVI. század végén felvette a református hitet és a község lakosainak többsége ma is református vallású. A református hitre téréssel egyidejűleg a nagylónyai templom díszes középkori freskóit lemeszelték, amely így konzerválódott és feltárása a közelmúltban fejeződött be. 1780 körül a Lónyával szemben lévő Szigetfalu lakossága a Tisza áradásai miatt Kislónyára költözött. Az 1865-ös kataszteri térkép szerint Kislónyán egy, Nagylónyán négy szárazmalom is volt.

A községbe 1944. október 29.-én vonultak be a Vörös Hadsereg csapatai. A II. világháború alatt sokan meghaltak a fronton, és a falu lakosai közül sokakat hurcoltak el hadifogságba.

A falu jellegét tekintve mindvégig agrártelepülés volt, a gazdák nagy részét három faluval (Lónya, Mátyus, Tizsakerecseny) közös termelőszövetkezetbe tömörítették. Az 1990-es években megtörtént a földek privatizációja, a családok nagy része ma is a mezőgazdaságból él. A település bezártságán enyhített a Tiszaamogyorós és Lónya között 1997-ben üzembe helyezett pontonhíd, amely gyorsabb és állandóbb kapcsolatot jelentett a közeli Nyírséggel, mint az az előtt működő komp. A pontonhíd a vízállástól függően üzemelt. Mára már a pontonhíd nem üzemel, csak komp közlekedés van.

A település vezetékes ivóvízzel-, vezetékes gázhálózattal-, villamosenergia hálózattal-, kábeltv hálózattal ellátott. Közszolgáltatás keretében a szemétszállítás megoldott.

A község lakóinak száma az elmúlt évtizedek népszámlálási adatai szerint nem érte el az ezer főt. Az utóbbi évtizedben a lakosság száma jelentősen csökkent.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2014	912	
2015	1 076	118,0%
2016	1 139	105,9%
2017	1 172	102,9%
2018	1 118	95,4%
2019	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	614	532	1 146	46,42%	53,58%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			16	1,40%	
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	91	76	167	6,63%	7,94%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	17	14	31	1,48%	1,22%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	401	269	670	34,99%	23,47%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	33	38	71	2,88%	3,32%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	72	135	207	6,28%	11,78%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma			0
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	2	3	1
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	8	4	-4
Összesen	10	7	-3

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

Öt év alatt 57 fővel csökkent a lakások száma. Ma a 410 lakásból 7% egyszobás, 49% kétszobás, és 44% három vagy többszobás. A közüzemi vízvezeték-hálózat hossza 18 km. Vezetékes gázszolgáltatást a lakóházak 70%-ban veszik igénybe. Az utóbbi évben a lakossági vízfogyasztás 72 ezer m³ volt. Az egy házra jutó villamosenergia fogyasztás 2,7 MWh.

A falut övező földterület 3296 hektár, melyből az úgynevezett belterület 1000 hektár. A ma emberének törekvéseit, jövőt építő szándékait széles utcák, szépen gondozott porták jelzik.

A következő táblázat adatai jól mutatja, hogy a település előregedő. 2014-évben már döbbenetesen magas az öregedési index, ami azt jelenti, hogy egy 0-14 éves korú lakosra közel másfél 65 év feletti lakos jut.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2014	173	156	110,90%
2015	194	178	108,99%
2016	198	197	100,51%
2017	209	202	103,47%
2018	207	167	123,95%
2019	n.a.	n.a.	-
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

Foglalkoznunk kell a belföldi vándorlások alakulásával is. Jellemzően az elvándorlás magasabb. Ez is az egyik oka a csökkenő népességnek. A fiatalok megtartására kellő figyelmet kell fordítani, hogy ez a mutató pozitívan változzon.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások				
Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2014	15	29	-14	-14,21
2015	25	26	-1	-0,86
2016	41	44	-3	-2,42
2017	21	39	-18	-14,05
2018	15	54	-39	-34,03
2019	n.a.	n.a.	-	n.a.
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR				

2014. évben a korábbi évekhez képest növekedés figyelhető meg a belföldi vándorlásnál. Ennek oka, hogy határmenti település lévén a kettős állampolgárságot szerzett személyek szívesen telepednek le a településen.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás			
Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2014	11	21	-10
2015	14	15	-1
2016	4	10	-6
2017	8	9	-1
2018	3	16	-13
2019	n.a.	n.a.	-
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

A természetes szaporodás adattábla jól tükrözi, hogy a településen nagyon kevés gyerek születik, ezzel szemben viszont magas a halálozások száma. Újabb ok a népesség csökkenésére.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Lónya Önkormányzat folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat az Önkormányzat működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekintti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettségünk, hanem hosszútávú érdekünk is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy a településen minden állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

Lónya település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Lónya község Önkormányzatának alapvető célja, hogy Lónya olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

Olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása, amelyek

- szolgálják egy összetartó, szolidáris társadalom erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzbeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- kiszűrik az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét,
- támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Lónya község Önkormányzatának Képviselő-testület a 4/2015. (II.26.) a pénzügyi és természetbeni szociális ellátások helyi szabályairól szóló önkormányzati rendeletét. A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, hogy településünkön olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgáljuk.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumok, koncepciók, programok:

Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, településfejlesztési koncepció, gazdasági program.

Az Önkormányzat célja, hogy megfogalmazza a hosszútávú jövőképét és ahhoz igazítsa középtávú fejlesztési céljait.

Az Önkormányzat hosszútávú jövőképe a nyitottság és dinamizmus: az értékőrzés és a megújulás Középtávú stratégiai céljai:

- Fenntartható településfejlesztés a funkciók harmóniájában,
- A település, mint az élhető, értékőrző és innovatív községi környezet,
- Példaértékű gondoskodás és egyenlő esélyek biztosítása.

Az Önkormányzat vezetése, minden részterületén pozitív diszkriminációban részesíti a valamilyen okból hátrányos helyzetűeket.

Az ágazati stratégiákat átszövő, a mozgáskorlátozottak, idősök és kisgyerekesek érdekeit figyelembevevő kiemelt horizontális szempont az akadálymentesség. Az egyes programok, koncepciók mind-mind az esélyegyenlőség főbb céljait támogatják, a középtávú stratégiából kiindulva saját területére vonatkozólag határozza meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, intézkedéseket.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Vásárosnaményi kistérség környező települései társulás formájában létrehozták 2004. november 10. napján a Beregi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulást, melynek célja, hogy adott feladatokat közösen lássanak el. Ezen feladatok:

- Az egészségügyi alapellátás közös biztosítása, ezen belül a központi orvosi ügyelet közös szervezése, fenntartása
- A hatályos jogszabályok szerinti belső ellenőrzési feladatok ellátásának közös biztosítása
- A gyermekjóléti alapellátás

Tiszaszalka, Tiszavid, Tiszaadony, Vámosatya, Mátyus, Lónya települések 2007. augusztus 1. napjától az oktatási integráció folyamatának elősegítése és a magasabb színvonalú közoktatás elérése érdekében Társulási Megállapodást kötöttek.

A társulás neve: Tiszaszalka és környéke Közoktatási Társulás. A társulás célja az oktatás szolgáltatás szakmai feltételeinek jobb megalapozása, nevelés-oktatás színvonalának javítása, a pedagógiai szempontok, valamint a demográfiai helyzet figyelembevételével egy racionális és takarékos költségvetési gazdálkodás kialakítása. A közös fenntartási intézmény tevékenységi körébe tartozott az óvodai nevelés, az általános iskolai nappali rendszerű nevelés, a sajátos nevelési igényű gyerekek óvodai nevelése, iskolai oktatása, a napközi otthon és tanulószobai foglalkozás.

A társulás 2012. augusztus 31. napjával megszűnt, mivel az átadásra került a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi személy részére.

Lónya, Gemze, Tiszaadony, Tiszakerecseny, Barabás települések 2010. évben létrehozták a szociális étkeztést, házi segítségnyújtást, gyermekjóléti szolgálat, nappali ellátást, valamint a bentlakásos Idősek Otthonát fenntartó szociális társulást.

Tiszakerecseny település 2018. január 1. napjával kilépett a Társulásból.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. A releváns adatok rendelkezésre állnak, kutatások nem készültek. Több alkalommal szembesültünk adathiánnyal, ezek pótlására, megszerzésére törekedni kell, a teljesebb esélyegyenlőségi program elkészítése érdekében.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. „A romák esetében jellemző az, hogy még a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhez tartoznak.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek. Településünkön tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, a társadalmi előítélet jelenléte. Azok az emberek, akik viszont piacképes szakmával, végzettséggel, képzettséggel rendelkeznek, a munkahely hiánya miatt nem tudnak elhelyezkedni, jövedelemre szert tenni.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A Nemzeti Munkaügyi Hivatal adatai alapján a regisztrált munkanélküli/nyilvántartott álláskeresők száma a településen 75 fő volt, amely ötéves periódus alatt folyamatos csökkenést mutatott. Így 2019-re az álláskeresők száma már csak 43 fő volt. 2014-2019 közötti időszakban a férfiak körében volt több magasabb a nyilvántartott álláskeresők száma.

A korcsoportonkénti megoszlás azt mutatja, hogy a legtöbb korcsoportban csökkent a regisztrált álláskeresők száma, egyedül a 20 éven aluliakéban volt stagnálás és az 59 év felettiek korcsoportja az, ahol folyamatosan növekedett ez az érték. Ebből az látszik, hogy aki idősebb korban veszíti el a munkáját,

nehezen tud ismét munkához jutni már csak a munkalehetőségek hiánya miatt is. Százalékos arányokat tekintve itt volt tapasztalható a legnagyobb százalékos arányú növekedés, valamint ez az arány növekedett a 25 év alattiak körében is, mivel a jelenleg érvényes szabályok mellett a 25 év alatti alacsony iskolai végzettségű fiatalok foglalkoztatása sem könnyű a közfoglalkoztatásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

A következő táblázatok jól mutatják a helyi adatokat:

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküli/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	(TS 0803)	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2014	365	291	656	44	12,0%	31	10,6%	75	11,4%
2015	454	343	797	28	6,1%	23	6,6%	50	6,3%
2016	484	359	843	25	5,1%	17	4,7%	42	4,9%
2017	510	360	870	20	3,9%	16	4,4%	36	4,1%
2018	451	321	772	17	3,8%	18	5,5%	35	4,5%
2019	n.a.	n.a.	-	24	-	19	-	43	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2014	2015	2016	2017	2018	2019
		75	50	42	36	35	#ÉRTÉK!
20 év alatti (TS 1002)	Fő	2	4	3	3	2	1
	%	2,3%	7,5%	7,8%	6,9%	5,0%	#ÉRTÉK!
20-24 év (TS 1003)	Fő	6	4	4	5	3	4
	%	8,1%	8,5%	8,4%	14,6%	8,6%	#ÉRTÉK!
25-29 év (TS 1004)	Fő	7	4	4	1	1	1
	%	9,4%	7,0%	8,4%	1,4%	2,9%	#ÉRTÉK!
30-34 év (TS 1005)	Fő	7	6	3	1	1	n.a.
	%	8,7%	11,5%	6,0%	1,4%	1,4%	#ÉRTÉK!
35-39 év (TS 1006)	Fő	10	6	4	5	4	5
	%	13,4%	11,5%	10,2%	13,2%	10,8%	#ÉRTÉK!
40-44 év (TS 1007)	Fő	8	3	3	3	6	9
	%	10,1%	6,5%	6,6%	6,9%	17,3%	#ÉRTÉK!
45-49 év (TS 1008)	Fő	10	5	6	3	2	3
	%	13,1%	10,0%	13,9%	8,3%	5,0%	#ÉRTÉK!
50-54 év (TS 1009)	Fő	9	6	4	2	3	5
	%	12,1%	11,0%	9,0%	6,3%	7,9%	#ÉRTÉK!
55-59 év (TS 1010)	Fő	15	9	7	8	6	4
	%	19,5%	18,5%	17,5%	22,2%	18,0%	#ÉRTÉK!
59 év feletti (TS 1011)	Fő	3	4	5	7	8	11
	%	3,4%	8,0%	12,0%	18,8%	23,0%	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2014	15	12	14	26	46,2%	53,8%
2015	26	10	13	23	43,5%	56,5%
2016	31	7	9	16	43,8%	56,3%
2017	28	9	12	21	42,9%	57,1%
2018	33	9	14	23	39,1%	60,9%
2019	32	n.a.	n.a.	n.a.	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az önkormányzat közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatja az alacsony iskolai végzettségűeket.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	84,8%	68,0%	15,2%	32,0%
2011	91,3%	81,1%	8,7%	18,9%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott állás keresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2014	75	6	7,4%	35	46,6%	34	46,0%
2015	50	4	8,0%	26	51,5%	20	40,5%
2016	42	3	7,2%	17	41,6%	21	51,2%
2017	36	3	8,3%	13	35,4%	20	56,3%
2018	35	4	10,1%	15	43,9%	16	46,0%
2019	43	4	8,1%	20	45,7%	20	45,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma *								
Lónya Szabolcs-Szatmár- Bereg megye Vásárosnaményi járás	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020 01. hó
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	6	23	8	14	8	7	3	3
Országos közfoglalkoztatási	10	19	34	32	26	25	21	20

program támogatása									
Járási startmunka mintaprogram támogatása összesen	40	18	33	36	26	21	18	18	
-- Mezőgazdaság	-	1	21	22	15	10	9	9	
-- Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	0	-	6	8	2	-	-	-	
-- Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	-	-	-	-	-	
-- Szociális jellegű program	40	17	5	6	10	10	9	9	
-- Magas hozzáadott értékű program	-	-	-	-	-	-	-	-	
Mindösszesen	57	60	75	83	60	52	42	41	
Közfoglalkoztatási mutató	11,85%	12,02%	12,49%	11,33%	7,66%	6,54%	5,52%	5,33%	
Ellátásban nem részesülő álláskereső száma zárónapon	42	31	27	28	17	16	14	21	
Álláskeresői ellátásban részesülő álláskereső száma zárónapon	8	5	6	5	8	7	7	6	
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő álláskereső száma zárónapon	24	30	17	12	15	17	23	16	
Regisztrált álláskereső száma zárónapon	74	66	50	45	40	39	44	43	
-- Ebből tartós álláskereső	24	11	13	12	11	12	14	17	
Nyilvántartott álláskereső relatív mutatója	15,42%	13,16%	8,42%	6,21%	5,08%	4,92%	5,70%	5,59%	
Munkavállalási korú (15-64 éves) népesség száma	480	499	598	729	781	797	769	769	
1%	2%	3%	4%	5%	6%	7%	8%	9%	10%
11%	12%	13%	14%	15%	16%	17%	18%	19%	20%+

<http://kozfoglalkoztatasi.bm.hu/>

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A foglalkoztatás szervezését Lónya község Önkormányzata látta el, a munkáltatói feladatokat pedig a település polgármestere. A munkaügyi, bérszámfejtési feladatokat a Magyar Államkincstár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Igazgatósága végezte. Az elmúlt években az önkormányzat és intézményei vállalta a tartós munkanélküliek foglalkoztatását.

2020. januárjában összesen 41 fő munkanélküli dolgozott közfoglalkoztatásban. Ez a regisztrált álláskereső – decemberi adat szerint 43 fő – 95%-a. Ez az arány gyakorlatilag megegyezik az előző évvel.

A közfoglalkoztatottak településünkön szociális intézményekben és az önkormányzat konyháján is dolgoztak. Jellemzően a tartós munkanélküli iskolai végzettségének megfelelő munkakört tudunk biztosítani. A megkötött hatósági szerződés alapján látható, hogy 2020. évben a közfoglalkoztatottak száma közel azonos az előző évvel.

Komoly probléma, hogy egy országos adat szerint a 16 év feletti lakosság 51 %-a még mindig digitálisan írástudatlan. Különösen nagy a lemaradás – az idősök mellett – a munkanélküliek, a hátrányos helyzetűek, a kistelepüléseken élők és alacsony végzettségűek körében, akiket szinte csak a felnőttképzés keretében lehet megszólítani.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Lónya-Vásárosnamény útvonalon a közlekedés jó – bár nagy a távolság -, elősegíti a Lónyai lakosok munkavállalását, továbbá a hivatkozott városban több területen is foglalkoztatnak Lónyai lakosokat, akik a munkába járást tömegközlekedés igénybevételével oldják meg.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Kis település révén általában ezt nem tudjuk megoldani, de a legközelebbi vonzásközpontban, Vásárosnaményban a Foglalkoztatási Osztály kirendeltségén lehet érdeklődni a lehetőségekről. Amennyiben a településre kihelyezésre kerül egy-egy képzés az Önkormányzat minden esetben helyiséget biztosít.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (TS 3301)	
	Fő	Fő	%
2014	n.a.	n.a.	-
2015	n.a.	n.a.	-
2016	n.a.	n.a.	-
2017	n.a.	n.a.	-
2018	n.a.	n.a.	-
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁK)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában								
Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban (TS 3601)
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2014	#ÉRTÉK!	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.
2015	#ÉRTÉK!	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.
2016	#ÉRTÉK!	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.
2017	#ÉRTÉK!	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.
2018	#ÉRTÉK!	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.
2019	#ÉRTÉK!	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.
Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)								

Helyben nincsenek ilyen szervezetek, felnőttképzés és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés a Vásárosnaményi Foglalkoztatási Osztályon keresztül lehetséges.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Elenyésző településünkön azon mélyszegénységben élők száma, akiket a saját fenntartású intézményeinkben tudunk foglalkoztatni. Ennek oka leginkább a képzettség, képesítés hiánya. Közfoglalkoztatás keretében azonban erre nagyon odafigyelünk.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Településünkön nincs adat arról, hogy a foglalkoztatás terén hátrányos megkülönböztetés lenne.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években is többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások helyi szabályairól szóló 4/2015. (II.26.) önkormányzati rendeletébe épített be.

Az aktívkorúak ellátásának körében megállapított rendelkezésre állási támogatást felváltotta a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, amelynek feltételei több helyen is átalakultak. Alapvető módosítás, hogy a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni, míg a rendelkezésre állási támogatást csak kétfévente kellett. A két felülvizsgálat között eltelt időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell létesítenie, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor. Erre lehetősége van több módon. Nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet folytat, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt.

Az álláskereső részére álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár. Az álláskeresői járadék maximum 90 nap lehet, a munkaerő-piaci járulékalap 60 %-a, legfeljebb a minimálbér 100 %-a. (161.000,- Ft/hó 5.366,66,- Ft/nap)

Településünkön a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak száma évről-évre növekszik. A rendszeres szociális segélyre jogosultak száma közel azonos.

A nyilvántartott álláskeresőik közül álláskeresői járadékra jogosultak aránya a 2014-2019 évet tekintve csökkenő tendenciát mutat. 2018-2020 között nincs szignifikáns változás e tekintetben 2020-ra 769 munkavállalási korú egyénből 6 fő volt, aki álláskeresői ellátásban részesült, ami 0,7%-ot tesz ki.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2014	656	n.a.	-
2015	797	n.a.	-
2016	843	1	0,1%
2017	870	3	0,3%
2018	772	3	0,4%
2019	-	4	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2019. évben foglalkoztatást helyettesítő támogatásra kérelmet benyújtók száma jelentősen nem változott az előző években benyújtottak számához viszonyítva, a két kategóriába tartozók száma pedig közel azonos. 2020. 1 hónapjára 16-an voltak foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak. 2017-2020 között 15-23 fő között mozgott ez a létszám.

Más szociális ellátások esetében azonban, mint például a normatív lakásfenntartási támogatás igénylése esetén nagymértékű növekedés tapasztalható. A közgyógyellátás igazolványt igénylők száma növekedést mutatott az elmúlt években, mivel bővült azon személyek köre, akik alanyi joggal igényelhetik.

Ápolási díjban részesülők számánál csökkenés tapasztalható a többi évekhez képest. A lakosság igénybe veszi a házi gondozás szolgáltatást, és az aktív korú lakosság próbál munkához jutni a magasabb jövedelemszerzés miatt, akár közfoglalkoztatás keretében is.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma (TS 1301)	Álláskeresői járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2014	75	6	7,4%
2015	50	7	13,5%
2016	42	3	6,0%
2017	36	3	8,3%
2018	35	3	7,9%
2019	43	3	6,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2014	33		4,99%	0	0,00%
2015	17		2,16%	33	66,00%
2016	11		1,33%	15	36,14%
2017	15	4	1,67%	16	44,44%
2018	16	3	2,04%	16	46,04%
2019	23	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A szociális ellátásokkal kapcsolatos tapasztalatok azt mutatják, hogy az ellátott családok több, mint 80 %-ánál, több forma is juttatásra kerül.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A lakosság szinte teljes egészében saját tulajdonú lakásban él. A 394 lakásból 208 tekinthető alacsony komfortfokozatúnak. A lakások 27 %-ban nem laknak.

a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány								
Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2014	394	0	0	0	0	0	0	0
2015	394	0	0	0	0	0	0	0
2016	394	0	0	0	0	0	0	0
2017	394	0	0	0	0	0	0	0
2018	394	0	0	0	0	0	0	0
2 019	394	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Önkormányzatunk bérlakással nem rendelkezik.

b) szociális lakhatás

Szociális bérlakás nincs az önkormányzat tulajdonában.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nincs olyan nem lakáscélú ingatlan, amelyet lakáscélra használnának a településen.

d) elégtelen lakáskörülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság a településen

Elégtelen lakáskörülményről, veszélyeztetett lakhatási helyzetekről, hajléktalanságról nincs tudomásunk a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

A szociálisan rászorulóknak esetében lakásfenntartási támogatási rendszer működik. Az elmúlt két évben a valamely közüzemi szolgáltatás felé hátralékkal rendelkező állampolgárok száma nőtt. Pontos adattal nem rendelkezünk, ugyanis a szolgáltatók nem adnak tájékoztatást az adóssággállományról.

A lakásviszonyok jellemző problémái a magas közüzemi díjak. Lakhatást segítő támogatás a normatív lakásfenntartási támogatás. Ez a támogatási forma a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztáshoz lakhatási hozzájárulás, mely a lakásfenntartással összefüggő rendszeres kiadásokhoz nyújtható, amelyek megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti. Néhány éve még természetbeni formája volt, utóbbi években pénzbeli támogatás formájában kapják meg az arra jogosultak. A támogatás összege az elmúlt években növekedést mutat: 2018-ban 3.000 Ft, 2019-ben 4.000 Ft, míg 2020-tól 5.000 Ft az odaítélt összeg a megfelelő és hiánytalan kérelmet benyújtó háztartásoknak.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2014	137	0
2015	151	0
2016	n.a.	0
2017	n.a.	0
2018	n.a.	0
2019	70	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A KSH adatai alapján jól látható, hogy 2014-ről 2015 évre 10 %-kal nőtt a támogatásban részesítettek száma. Ennek egyik fő oka, hogy a szociális törvény változásával szélesebb körben vált adhatóvá ez a támogatási forma. Önkormányzati adatok alapján 2019-ben átlagosan 70 háztartás részére lett a támogatás megállapítva.

A szociális törvény rendelkezik az adósságkezelési szolgáltatásról, amely akkor nyújt segítséget, ha már összegyűlt egy nagyobb összegű díjhátralék. Településünkön ilyen címen még kifizetés nem történt.

f) eladósodottság

Adósságcsökkentési támogatásban még egy fő sem részesült. Ebből feltételezhető, hogy nem jellemző az ilyen jellegű eladósodottság.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Lónya település rendelkezik nem lakóövezetben elhelyezkedő lakott külterülettel. Bár az ott élők száma elenyésző, mindössze három fő. A közszolgáltatás biztosított, a közösségi közlekedés is elérhető számukra.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Lónya nem rendelkezik szegregátummal, teleppel.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Mivel nincs sem szegregátum, sem telep a településen, így ez nem elemezhető.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai
Nem jellemző.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A települési állampolgárok a közszolgáltatások többségét – fekvőbeteg ellátás kivételével- helyben elérik. Az Önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja, megjelenő lakossági igények alapján önként vállalt feladatokkal egészíti ki az ellátó rendszerét.

A népesség egészségügyi helyzetére jellemző, hogy egyes népbetegségek, mint a magas vérnyomás, a szív- és érrendszeri elváltozások 20-30 százalékát érintik a lakosságnak. Ez az arány továbbra sem csökkent. Az emésztőszervi és az anyagcsere betegségek aránya is magas. A háziorvosi egészségügyi statisztikák alapján megállapítható, hogy az ún. belgyógyászati megbetegedések fordulnak elő leggyakrabban (magas vérnyomás, különböző szívbetegségek, anyagcsere-kórképek, cukorbetegség, rosszindulatú daganatok).

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás			
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2014	1	0	0
2015	1	0	0
2016	1	0	0
2017	1	0	0
2018	1	0	0
2019	1	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma	
Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2014	23
2015	46
2016	56
2017	85
2018	91
2019	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar	

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2014	n.a.	0	-
2015	n.a.	0	-
2016	13	0	13
2017	15	0	15
2018	15	0	15
2019	n.a.	n.a.	-
Forrás: TelR, KSH Tstar			

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi ellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

A háziorvoshoz több, mint 1000 fő tartozik, mivel a szomszédos Mátyus községet is a településen vállalkozó háziorvos látja el, valamint más településekről is vannak, akik ide vannak bejelentkezve. A háziorvosi biztosítottak körébe tartozó létszám így magasabb, mint a település lakosság száma. Az átlagos betegforgalom nagysága 600 fő/hó.

A védőnő a háziorvossal szoros együttműködésben végzi munkáját az iskola-egészségügy területén. A legközelebbi orvosi ügyelet, éjszakai és munkaszüneti napokon Vásárosnaményban, a településtől 37 km-re működik.

A területi ellátásért felelős kórház a Vásárosnamény-i Kórház, mely Fehérgyarmathoz tartozik.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Évente egy alkalommal kötelező tüdőszűrő vizsgálat történik helyben a településen. A népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára részben helyben, részben Vásárosnaményban biztosított. Továbbá az egészségügyi szűrések térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján az állampolgárok számára hozzáférhetők adott helyen.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Legközelebb Vásárosnamény Város területi ellátó kórházában van lehetőség.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A szociális konyha működésénél elsődleges cél az egészséges helyi alapanyag felhasználása, friss zöldség, gyümölcs biztosítása. A START közfoglalkoztatási mintaprogram keretében megtermelésre kerül többek között a burgonya, konyhazöldségek széles skálán (úgy mint: sárgarépa, petrezselyem, karalábé, káposzta, cékla, bab, zöldborsó, paradicsom stb.), és minden olyan alapanyag, amit fel tud használni a konyha és igény van rá. A konyhán ezeknek az alapanyagoknak a téli elrakása, savanyítása, befőzése is megtörténik. A

termékfelesleg, amelyet a konyha nem kíván felhasználni kiosztásra kerül a lakosságon belül természetbeni juttatás formájában. A zöldségek mellett gyümölcsstermesztés is folyik, az önkormányzatnak alma, szilva, barack és diófái is vannak. Az alapanyagok egy része a szociális konyhára kerül későbbi felhasználás céljából, a másik része pedig értékesítésre kerül, amiből az önkormányzatnak saját bevétele származik.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen többféle sportolási módra van lehetőség. Az Általános Iskola tornatermében, kosárlabdázásra, kézilabdázásra és egyéb labdajátékokra van lehetőség. A fiatalabbak az iskolai szünidő kezdetétől csapatokat alkotva rendszeresen, hobbi szinten futballoznak.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Bereg-Nyírség Integrált Szociális Társulás biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést.

Az egyes telephelyeken a megelőző rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás és az idősek tartós bentlakásos otthona.

A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, de csak kis mértékben fedik le a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek.

A település lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

a) közösségi élet színterei, fórumai

Településünkön több alkalommal van lehetőség a tartalmas és igényes művelődésre, kapcsolódásra. A művelődési intézmény programjait a lakossági igényekre és a civil szervezetek kezdeményezéseire tekintettel alakítják. Szabadtéri rendezvények közé sorolható a teljes egészében térítésmentes színházi előadások, falunapok.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. A települési állampolgárok számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. Az önkormányzat részben saját költségvetése terhére, közfoglalkoztatottak bevonásával, részben szolgáltatási szerződés útján gondoskodik az előbbieken említett feladatok elvégzéséről. Az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, a történelmi egyházakkal, és egyéb szervezetekkel.

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása.

Az állampolgárok életminősége az elérhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, idetartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők és az ún. humánszolgáltatások a gyermekjóléti, a szociális, egészségügyi, óvodák, közművelődési, sport egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása.

Közösségi élet színterei még a református egyházközség, a római katolikus egyházközség, valamint a közmeghallgatások.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A lakók zavartalanul élnek a településen, etnikai konfliktus még nem fordult elő.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

2008. évtől az Önkormányzat csatlakozott a Máltai Szeretetszolgálat élelmiszersomag igényléséhez, szervezéséhez, kiosztásához.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen 2014-ben alakult Roma Nemzetiségi Önkormányzat, mely háromfős testületének a tagjai lemondtak, időközi választás folytán, jelölt hiányában 2017 májusában szűnt meg az önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralekók felhalmozódása szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése.	Igény és szükségletfelmérés, felzárkóztató programok felkutatása és megtartása, a generációk közötti kohézió erősítése.
Nincs a fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő program a településen és a vonzáskörzetben.	Együttműködés kialakítása a felnőttképző szervezetekkel. Igény – és szükségletfelmérés, képzés szervezése, megtartása.
Digitális írástudás hiánya akadályozza a	Képzések bővítése a munkanélküliek körére. Igény –

munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedést, az általános mindennapi ügyintézését is.	és szükségletfelmérés, képzés szervezése, megtartása a digitális írástudás megszerzésével kapcsolatban.
Kevés a településen a foglalkoztató	Önkormányzati épületek térítésmentes bérbeadása munkahelyteremtés céljából
A települési állampolgárok egészségügyi állapotának javítása, mivel magas az aránya a lakosság körében a szív- és érrendszeri megbetegedéseknek, az emésztőszervrendszert érintő betegségek. Általános problémát jelent az elhízás.	Egészségnap megtartása a településen. Egészségmegóvó és betegségmegelőző rendezvények szervezése, évenkénti megtartása. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, és közművelődési intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Településünkön a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Településünkön az elmúlt öt évet vizsgálva kiemelendő, hogy jegyzői intézkedés egyetlen esetben sem történt védelembe vételről.

4.1.1. számú táblázat - Védelemben vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma		
Év	Védelemben vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2014	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.
2016	3	n.a.
2017	1	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya (helyi adatok alapján), ahol a családban az egy főre jutó jövedelem a nyugdíjminimum 135%-a, illetve 145%-a (egyedülálló szülő, vagy fogyatékos, beteg gyermek esetén) alatt volt, a 18 év alattiak számának 2018-ban 70%-a volt (154-ből 108 fő), míg 2019 évben a 64%-a (141-ből 90 fő). Az önkormányzat igyekszik minden eszközzel azon lenni, hogy ezt a számot csökkenteni tudja.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2014	123
2015	121
2016	105
2017	102
2018	117
2019	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok	

c) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Az ingyenesen étkező hátrányos helyzetű általános iskolások száma szignifikáns változást nem mutat 2018-ról 2019-re, a létszámuk 1 fővel lett kevesebb. Az arányuk viszont nagyobb lett, mivel a viszonyítás alapja, az általános iskolások száma csökkent, amely így 50%-ot jelent. (57 főből 29 gyermek volt érintett benne.)

d) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A településen nincs olyan gyermek, aki nem rendelkezne magyar állampolgársággal.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nincs szegregált, telepszerű lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettségi okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettségi tényezők halmozottan jelentkeznek.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó:

Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésszerű és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérré is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapijaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2014	n.a.	44
2015	n.a.	49
2016	n.a.	51
2017	n.a.	48
2018	n.a.	37
2019	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A településen és a szomszédos Mátyus településen egy helyettes védőnő teljesít szolgálatot, az ellátottak száma Mátyus településsel együtt évente 110-120 fő.

A védőnő családlátogatásai során a várandós kismamáknak, a gyermekes anyukáknak segítséget nyújtanak problémáik kezeléséhez, megoldásukhoz. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. Az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Gyermekorvosi szolgálat a legközelebbi vonzásközpontban, Vásárosnamény városban található.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis(ok) száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2014	0	n.a.	n.a.	n.a.	0
2015	0	n.a.	n.a.	n.a.	0
2016	0	n.a.	n.a.	n.a.	0
2017	0	n.a.	n.a.	n.a.	0
2018	0	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	0	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az óvodában és az általános iskolában elvégezhető fejlesztések helyben történnek.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma				
Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0
2018	0	0	0	0
2019	0	0	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés				

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma				
Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0
2018	0	0	0	0
2019	0	0	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi				

d) gyermekjóléti alapellátás

A környező települések önkormányzatai - a törvényi rendelkezés folytán - a gesztor önkormányzat fenntartása, Tiszakerecseny Önkormányzata által a gyermekjóléti alapellátási feladatok érdekében öt településen: Tiszaadonyban, Barabásban, Tiszakerecsenyben, Mátyuson és Lónyán látják el a feladatot, két szakember által. Az egyik ügyintéző folyamatosan a központban Tiszakerecseny Község Önkormányzatánál tartózkodik, míg a másik ügyintéző minden nap 1-1 településen lát el szolgálatot. Lónyán keddi napokon 8:00-12:00-ig látogatja a családokat, akik a felügyelete alá tartoznak és végzi a feladatát, délutánonként pedig ő is Tiszakerecsenyben található meg.

e) gyermekvédelem

2012. december 31. napjáig a település körjegyzője látta el a feladatot, 2013. január 1. napjával a Járási Hivatal Gyámhatóságához tartozik ezen ügyintézés. A rendszeres gyermekvédelmi ellátást változatlanul a jegyző állapítja meg.

f) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidei programokhoz való hozzáférés

A labdarúgó pálya sportköri és szabadidős használata folyamatosan biztosított, valamint az általános iskola tornatermében szervezhető mozgáskultúrát növelő sportok, sportolási lehetősége biztosítottak a gyermekek részére is.

g) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermekek térítésmentesen étkezhetnek. 2019. évben is a Nyári gyermek-étkeztetést Önkormányzatunk igénybe vette 68 fővel. Emellett ezen gyerekek iskolai szünidőben a többi évszakban is részesültek ingyenek étkeztetésben. tavasszal 59-en, ősszel 49-en, míg télen 57-en vették igénybe.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről nincs információnk.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik. A HHH gyerekek száma a 2019-es évben 44 fő, ebből 8 fő óvodás, 22 fő általános iskolás, 14 fő középiskolás. HHH gyermekek száma - az elmúlt 5 évet figyelembe véve - évről évre növekszik. A létszám növekedésének egyik tetten érhető oka, hogy a szülő az egyik feltételnek (8 osztálynál nem magasabb végzettség) megfelel ugyan, de korábban nem kérte a települési önkormányzat jegyzőjétől a halmozottan hátrányos helyzet megállapítását. Ennél fogva a gyermek hátrányos helyzetű kategóriába volt sorolható.

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók nincs.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2014	41	1	50	1	23	0
2015	47	1	50	1	18	0
2016	51	1	50	1	24	0
2017	53	1	50	1	23	0
2018	51	1	50	1	26	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2013/2014	37	0	37	37	100,0%
2014/2015	32	0	32	31	96,9%
2015/2016	30	0	30	29	96,7%
2016/2017	33	0	33	31	93,9%
2017/2018	27	0	27	26	96,3%
2018/2019	n.a.	0	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladat- ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2013/2014	0	2	1
2014/2015	0	2	1
2015/2016	0	2	1
2016/2017	0	2	1
2017/2018	0	2	1
2018/2019	0	2	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az intézményben egy fő gyógypedagógus megállapodás keretében került alkalmazásra. Iskolapszichológus nem került foglalkoztatásra.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Hátrányos megkülönböztetés, jogellenes elkülönítés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése még ez idáig nem fordult elő.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2013/2014	0
2014/2015	0
2015/2016	0
2016/2017	0
2017/2018	0
2018/2019	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfennt

2012. szeptember 1. napjától egyházi fenntartású óvoda és általános iskolaként működnek az oktatási-nevelési intézmények a településen, melynek fenntartója a baptista egyház. Az önkormányzat feladata viszont az épület állammegóvása és a kisebb karbantartási feladatok. Az alapfokú művészetoktatás is helyben elérhető. A településen megoldott az óvodáskorú és az általános iskoláskorú gyermekek elhelyezése. A napközit, tanulószobai foglalkozásokat az összes tanulók közel 50 %-a veszi igénybe.

Az országos mérési eredmények alapján az azonos lakosságszámú településekhez viszonyítva jó az eredmény.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Hátrányos helyzetű gyermekek kiránduláson, tanulmányi versenyeken való részvételük is biztosított. Az Önkormányzat hozzájárul a gyermekekkel kapcsolatos költségekhez, illetve a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatokhoz. A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, ugyanakkor fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások ún. alanyi jogon járnak a gyermekek részére.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A gyermekekre tekintettel igényelhető, gyermekvédelmi, szociális ellátásokat nem teljes körűen veszik igénybe, a gyermekét egyedül nevelő vagy több gyermeket nevelők esetében magas a mélyszegénységben élők aránya.	Szülők tájékoztatása az igénybevető gyermekvédelmi szociális ellátásokról, valamint aktív kapcsolattartás a rászoruló mélyszegénységben élő családokkal
A gyermekek szabadidős tevékenységének korlátozott lehetősége, a gyermekek között az ifjúsági korcsoport (14-18 évesek) helyzetére, problémáival foglalkozó rendezvények hiánya.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése.
A gyermekek és szülők közötti kapcsolat nem megfelelő	Gyermekek és szülők közötti kapcsolat erősítése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek bevonásával a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az önkormányzat és annak intézményei csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a problémák tekintetében. A nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához azonban a lehető legrészletesebb adatok, információk szükségesek az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők – különösen, ha vezető pozíciót töltenek be – tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakhoz képest. Bármily nehéz is a nemek helyzetére érzékeny elemzést lehetővé tevő adatokat gyűjteni, mégis meg kell próbálni a lehető legpontosabb információkat beszerezni.

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan, de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály.

A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság. Nem könnyű fellépni ellene. Pedig a nemek közötti egyenlőtlenséget – mint a társadalmi egyenlőtlenségeket általában – nem csupán azért érdemes leküzdeni, mert igazságérzetünk, emberi szolidaritás – érzésünk ezt diktálja, hanem azért is, és elsősorban azért, mert az egyenlőtlenség: pazarlás. A társadalmi csoportok – így a férfiak és nők – közötti egyenlőtlen hatalom-megosztás az erőforrások egyenlőtlen felhasználásához vezet.

Ahhoz, hogy egyáltalán szembenézhessünk a problémákkal, első és legfontosabb lépésként érzékeny háttérelmzéseket kell készíteni. Látnunk kell, hogy egy sor gazdasági, szociális, gyermekvédelmi, munkaügyi, bűnözési, egészségügyi problémának nincs megoldása. Az adatok elemzése, az általuk tükrözött társadalmi folyamatok feltárása segít megérteni, hogy a nők és férfiak közötti egyenlőtlenségek - a látszattal

és a gyakran hangoztatott ideológiákkal szemben – nem lelki, nem is biológiai alapokon nyugszanak elsősorban, hanem politikai, hatalmi, gazdasági természetűek.

A kormány biztosítani kívánja, hogy a nőknek a férfiakkal azonos jogai a mindennapokban is érvényesüljenek, a nők férfi társaikkal azonos esélyt kapjanak az érvényesülésre. Magyarország ígéretet tett az Európai Unió irányelveinek következetes érvényesítésére, amely irányelvek kiemelt fontosságot tulajdonítanak az élet minden területén a nők nyílt vagy rejtett diszkriminációja felszámolásának.

A nemek egyenlőségének érdekében a helyzetelemzés mellett a legtöbb, amit tehetünk, hogy képzett és felkészült, a probléma iránt érzékeny, elkötelezett együttműködő partnerek hálózatát alakítjuk ki.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A településen található, nőket is foglalkoztató munkahely jellemzően a közszféra.

A demográfiai és közszolgáltatási adatok vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg helyi önkormányzati adatok alapján :

- a település lakónépességének 47,31 %-a nő (414 fő – 2019. december)
- a 65 éven felüli nyugdíjas nők száma 124 fő volt, ez 29,95%-ot jelent a nők csoportján belül
- a női lakosok több mint fele aktív korú (227 fő – 54,83%);
- közfoglalkoztatásban résztvevő nők aránya: 26.82% (11 fő a 41-ből 2020. januárban)

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak.

A nem szerinti megosztásban a női munkanélküliek aránya kisebb volt, mint a férfiaké.

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében						
Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2014	365	291	321	260	44	31
2015	454	343	427	321	28	23
2016	484	359	460	342	25	17
2017	510	360	490	344	20	16
2018	451	321	434	303	17	18
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	24	19
Forrás: TeIr és helyi adatgyűjtés						

A foglalkoztatás megoszlásáról nincs rendelkezésre álló, elemezhető adat. A munkanélküli nők száma évek óta közel azonos szinten mozog.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nincs rendelkezésre álló adat.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők közfoglalkoztatásban való részvételük biztosított.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Bérkülönbség, hátrányos megkülönböztetés nem ismert.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés. A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A település nem rendelkezik adatokkal a nők családon belüli túlterheltségéről.

Lónya községben bölcsőde és családi napközi nem működik. Az óvodai férőhelyek száma 50, ami megfelelő és elegendőnek mondható, mivel férőhely hiány miatt még óvodás korú gyermeket nem utasítottak el a helyi óvodában. Az általános iskolában reggel fél 8-tól várják a diákokat és a napközis ellátást igénybe vevő szülők délután 4-ig biztonságban tudhatják gyerekeiket.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A fogamzásszabályozás és szexualitás gyakran még a mai családokban is tabu témának számít. Ezért kiemelten fontos szerepet kap a közoktatási intézmény a gyerekek felvilágosításában. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolákban megkezdődnek, majd a középiskolákban folytatódnak osztályfőnöki, biológia óra keretében előadást tart a védőnő. A gyerekágyas gondozás során a szülés után mindenki megkapja a kellő tanácsadást, hogy milyen fogamzásgátlást használjon.

Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tart a védőnő. Ő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat, és életvezetési-, lakberendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása. Segítséget nyújt továbbá a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe			
Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2014	n.a.	44	-
2015	n.a.	49	-
2016	n.a.	51	-
2017	n.a.	48	-
2018	n.a.	37	-
2019	n.a.	n.a	-
Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés			

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Az adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él, vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a településen nem folyik. Eddig még egyetlen szervezet sem jelezte, hogy a fiatal lányok védelme érdekében külön erőfeszítéseket kell tenni. Családon belüli erőszakról nincs információnk.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Lónya településen nincsenek krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások, így csak a tájékoztatást tudjuk megadni, hogy a környéken hol érhető el ilyen típusú intézmények, a krízishelyzetbe kerülő nők számára.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére.

Az önkormányzati hivatal és a közoktatási intézmény is többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak.

A településen nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna, de ez tervszinten jelen van egy civilszervezet formájában.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket fokozottan érintő társadalmi problémák Lónyán nem jellemzőek, ezért az Önkormányzat tervei között nem szerepel ilyen irányú intézkedés.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
probléma beazonosítása	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében kissé magasabb	Korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok
A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése.
A CSED-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	A nők visszatérésnek segítése a munkaerőpiacra. A gyermekek napközbeni ellátásra történő eljutás biztosítása (szállítási), részmunkaidő biztosítása az érintett anyák számára.
Nincs női civil szerveződés a településen.	Női közösségek civil szerveződések létrejöttének támogatása, elősegítése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Az esélyegyenlőségi szempontok fejlesztését az európai közösségi politikában elsődlegesen gazdasági és foglalkoztatáspolitikai szempontok vezérelték, ám fokozatosan teret nyert az a felismerés, hogy az esélyegyenlőség elvének e téren történő biztosítása önmagában nem képes a már meglévő egyéb társadalmi egyenlőtlenségeket felszámolni. Azok viszont negatívan befolyásolják az országok gazdasági teljesítményét és versenyképességét. Az emberi jogi kérdések térnyerésével párhuzamosan az esélyegyenlőségi szempontok fokozatosan középpontba kerültek, velük együtt az életkor alapú diszkrimináció is. Az Európai Unió a tagországok számára fontos esélyegyenlőségi ajánlásokat fogalmaz meg a szakpolitikai stratégiák fejlesztésének érdekében. Az európai jogalkotásban az idősebb személyek csak 1987-ben, illetve 1989-ben szerepeltek először úgy, mint a közösségi cselekvés kedvezményezettjei.

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon. Legjelentősebb az idősek foglalkoztatásbeli diszkriminációja, mely súlyos következményekkel jár, különösen a nők esetében. Ezen kívül gyakori még az egészségügyben és a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása területén elszennvedett diszkrimináció. Habár a 2003. évi CXXV. törvény (EBktv.) és a munka törvénykönyve is tiltja az életkor alapú diszkriminációt, a magyarországi idősebb korosztály már 45-50 éves kortól nagyobb mértékben kitett a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak, mint a hasonló korú Uniós állampolgárok. A kor alapú megkülönböztetés az új állások betöltésénél, a létszámleépítésnél és az elbocsátásoknál is gyakori.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

„Önmagát becsüli meg minden nemzedék azáltal, hogy tudomásul veszi: a világ nem vele kezdődött.”

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házasok, és növekszik az özvegyek aránya. Településünkön az egyedül élő idősek aránya 58%.

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- nők hosszabb élettartama

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2014	92	141	233
2015	87	144	231
2016	87	150	237
2017	85	154	239
2018	91	157	248
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2017 évben a lakosság 20,3%-a részesült valamilyen nyugellátási formában.

Az alábbi táblázat is jól mutatja, hogy évről- évre a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma a magasabb. Ez a mutató egyértelműen a már vizsgált demográfiai folyamatokkal magyarázható, azzal, hogy

a nők átlagéletkora magasabb a férfiakénál, továbbá a nyugdíjrendszer is hozzájárul ehhez a különbséghez, mivel a nők korábban elmehetnek nyugdíjba, mint a férfiak általában.

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a dementia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott dementia.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén						
Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2014	75	17	23%	26	17	65%
2015	50	13	27%	23	13	57%
2016	42	12	30%	16	12	75%
2017	36	15	41%	21	15	71%
2018	35	14	41%	23	14	61%
2019	43	15	35%	n.a	15	-
Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR						

A magas munkanélküliségi adatok kedvezőtlenek az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának előmozdítására. A munkanélküliek korcsoportonkénti megoszlásából is egyértelműen kivehető, hogy az idősebb korosztályokat arányaiban jobban sújtja a munkanélküliség problematikája. A kormány által bevezetett munkavédelmi program esetleg segíthet az idősebb lakosság elhelyezkedési problémáján, hiszen az 55 év felettieket foglalkoztatók 50%-os társadalombiztosítási járulék-csökkentési kedvezményben részesülnek.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, az őszi mezőgazdasági munkákba való bekapcsolódás, mely plusz bevételi forrást jelenthet e korosztály számára.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetésről nincs információnk.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2014	173	12	6,94%
2015	194	6	3,09%
2016	198	7	3,54%
2017	209	12	5,74%
2018	207	14	6,76%
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2014	1
2015	1
2016	1
2017	1
2018	2
2019	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szociális alapszolgáltatások, házi segítségnyújtás, és szociális étkeztetés megszervezésével az önkormányzat – Társulása útján - segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémák megoldására.

Szakosított ellátási forma keretében működik a településen az idősek bentlakásos otthona, 20 férőhellyel, ahol az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint a szociális helyzetük miatt rászoruló idős személyeket gondozzuk.

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés biztosított az idősebb korosztály számára is. A településen működik háziorvosi ellátás is. A szakrendelés és kórházi ellátás igénybevételére a 37 km-re fekvő Vásárosnaményban van lehetőség.

A közösségi közlekedéshez való hozzáférés az idősek számára is biztosított.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai				
Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2014	1	4 050	0	1
2015	1	4 207	0	1
2016	1	2 105	0	1
2017	1	2 105	0	1
2018	1	2 105	0	1
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Forrás: TEIR				

A művelődési Ház rendezvényei nyitottak az idős korosztály számára is.

c) idősek informatikai jártassága

Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetőek. Az idősek informatikai jártasságáról nem készül felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A települések által szervezett rendezvényen egyéni főzési lehetőség, ingyenes szűrővizsgálatok: vércukor, vérnyomás-mérés, diétás tanácsadás is biztosított az idősebb korosztály számára is.

Egyházi ünnepségek, rendezvények megtartására a Református és a Római Katolikus Egyház szervezésében kerül sor.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Digitális írástudás bővítése. és/vagy Az egyedül élő idősek számára férőhely biztosítása a bentlakásos szociális Idősek Otthonában bővítés révén.
A településen az idős személyek általános egészségi állapota rossznak mondható, magas a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, és az ízületi problémákkal küzdők száma.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése, egészségmegőrző programok szervezése.
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációk közötti programok szervezése idősek és fiatalok között.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossgal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg. A fogyatékossgal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van helyi, kistérségi, és regionális szinten szerveződő civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak az államtól átvállalt közfeladatok megvalósításában, valamint együttműködő partnerei kívánnak lenni a területen dolgozó valamennyi állami és nem-állami szereplőknek.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja.

A fogyatékossgügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás területén meghonosodjon az a személet, hogy a fogyatékos emberek ügye nem csak szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének szempontjait, és megtegye az ehhez szükséges szakpolitikai lépéseket.

Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékossgügyben is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás. Komoly kihívás, és súlyos feladat hárul a döntéshozókra és végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékos emberek integrációja mindannyiunk feladata, és – bár jelentős anyagi forrásokat emészt fel – nem csupán pénz kérdése. Az egyenlő esélyű hozzáférés nem csak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékos embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekinti. Ennek egyik igen fontos eszköze az esélyegyenlőségi tervek elkészítése és az abban foglaltak végrehajtása is.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékossgai csoporthoz tarozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítést jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Európa jóléti államai, ahogy hazánk is igyekszik különböző intézkedésekkel, programokkal, törvényekkel, rendeletekkel elősegíteni a fogyatékosok esélyegyenlőségét. Hatalmas anyagi forrásokat bevonva, természetbeni és anyagi juttatásokat igyekeznek biztosítani a rászorulóknak. Különböző hivatalokat, szakértői bizottságokat állítottak fel, támogatják a fogyatékosok által alapított szervezeteket. Pozitív diszkriminációt alkalmaznak az oktatásban és a munkaerő piacon.

Mindezek ellenére a statisztikák csúnyán rácafolnak az erőfeszítésekre. Ahelyett, hogy a fogyatékkal élők felfelé mobilitását mutatnának, megrekednek, sőt lecsúsznak, elszakadnak és kirekesztődnek a társadalomból.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A fogyatékos személyek körében a foglalkoztatottsági arány meghatározásánál a 2001. évi népszámlálás adataiból tudunk kiindulni, mely 5 %. A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékossg esetén még jelentősebb.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemeként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2014	25	38	63
2015	20	38	58
2016	20	36	56
2017	19	34	53
2018	14	32	46
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs ilyen jellegű információnk.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0
2018	0	0	0
2019	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

Bereg-Nyírség Integrált Szociális Társulás Idősek Otthona alapszolgáltatás kertében házi segítségnyújtás formájában segítséget biztosít az arra rászoruló fogyatékos személyeknek.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeni ellátást és kedvezményeket az önkormányzat nem nyújt.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek akadálymentesítése 100%-os.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A Művelődési Ház épületének bejárat előtti része akadálymentesített, szabadtéri rendezvényei a fogyatékkal élők számára is nyitottak, viszont a település a közművelődési rendezvényeinek megvalósítására nem akadálymentes. Az Általános Iskola tornaterme nem teljesen akadálymentesített, így akadálymentesítésre lenne szükség, hogy a fogyatékkal élők is igénybe tudják azt venni.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A Községi Önkormányzat, az Általános Iskola, és az Idősek Otthona intézménye is akadálymentesített további munkahelyek akadálymentesítettségéről nincs adatunk.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közösségi közlekedés a településen jó, mindenhol szilárd burkolattal rendelkező utak vannak belterületen, azonban az utak, járdák egyes szakaszain, parkok állapotán további felújításokat, fejlesztéseket lehetne végezni. Az újonnan épülő közlekedési utak, járdák kialakításánál az akadálymentesítettségre figyelemmel leszünk.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Fogyatékosok nappali intézménye nem működik a településen.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Átmeneti segély formájában az segíti az arra rászoruló fogyatékkal élőket.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése (db), olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való

kevés lehetősége van.	hozzáférést segíti. Digitális írástudás oktatás.
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, teljes körű akadálymentesítés megvalósítása.
A megváltozott munkaképességűek részére kevés az alkalmas munka a településen.	Alternatív foglalkoztatás szervezése, foglalkoztatók ösztönzése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Az Országgyűlés 2003-ban elfogadta a 2003. évi L. törvényt, a Nemzeti Civil Alapprogramról. Ezzel elismerte a szervezetek működési feltételeihez források biztosításának szükségességét. A Nemzeti Civil Alapprogram célja a társadalom erősítése, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítése.

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Lónya községben néhány civil szervezet működik. Községi rendezvény szervezésében, lebonyolításában is aktívan kiveszi a részét a civil társadalom, illetve saját programokat, rendezvényeket is szerveznek.

Jelentős civil szervezetek a településen:

- Lónyai Önkéntes Tűzoltó Egyesület
- Vadásztársaság

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A településen együttműködnek az Önkormányzat és a civil szervezetek. Különböző programokat, rendezvényeket közösen szerveznek.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az Önkormányzat érdekelt a Beregi Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulásban, és az Újberegi Vízgazdálkodási Társulásban is, valamint a Tiszakerecsenyi Óvoda Társulásban és a Bereg-Nyírség Integrált Szociális Társulás gesztora.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nincs jelen nemzetiségi Önkormányzat a településen.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nincs ilyen jellegű információnk.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nincs ilyen jellegű információnk.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere az online és személyes kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A program az Önkormányzat teljes körűen akadálymentesített honlapján, www.lonya.hu közzétételre kerül, így állampolgárok is véleményt mondhatnak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1.A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	1.Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.
	2.Nincs a fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő program a településen és a vonzáskörzetben.	2.Együttműködés kialakítása a felnőttképző szervezetekkel, képzések szervezése.
	3.Digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedést, az általános mindennapi ügyintézését is.	3.Képzések bővítése a munkanélküliek körére a digitális írástudás megszerzésére vonatkozóan.
	4.Kevés a településen a foglalkoztató	4.Önkormányzati épületek térítésmentes bérbeadása munkahelyteremtés céljából
	5. A települési állampolgárok egészségügyi állapotának javítása szükséges.	5. Egészségnap megtartása a településen.
Gyermekek	1.A gyermekvédelmi és szociális ellátásokat kevesen veszik igénybe.	1. Szülők tájékoztatása az igénybevető gyermekvédelmi szociális ellátásokról, valamint aktív kapcsolattartás a rászoruló mélyszegénységben élő családokkal.
	2. A gyermekek szabadidős tevékenységének korlátozott lehetősége.	2. Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése
	3.A gyermekek és szülők közötti kapcsolat nem megfelelő	3. Gyermekek és szülők közötti kapcsolat erősítése.
Idősek	1. Magas az egyedül élők aránya.	1.Idősek által igénybe vehető szolgáltatások bővítése és férőhelyek bővítése az intézményben.
	2. A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák – a leggyakrabban előforduló betegségek.	2.Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése
	3.Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	3. Idősek és fiatalok közötti programok szervezése.

Nők	1.A CSED-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	1.A gyermekek napközbeni ellátásra történő eljutás biztosítása (szállítási), részmunkaidő biztosítása az érintett anyák számára.
	2.A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	2.Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése.
	3. Nincs női civil szerveződés a településen.	3. Női közösségek civil szerveződések létrejöttének támogatása, elősegítése
	4. A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében kissé magasabb	4.Képzések szervezése, szervezés elősegítése, képzések megtartása
Fogyatékkal élők	1.Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van. 2.Közzolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os. 3. A megváltozott munkaképességűek részére kevés az alkalmas munka a településen.	1. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése (db), olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti. 2. Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése. 3. Alternatív foglalkoztatás szervezése, foglalkoztatók ösztönzése

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1.Képzések, tréningek felkutatása, szervezése 2.Képzések felkutatása, szervezése a digitális írástudatlanság csökkentése érdekében 3.Egészszétnap megtartása a településen 4.Önkormányzati épületek térítésmentes bérbeadása munkahelyteremtés céljából 5. Hátrányos helyzetű generációk lemaradásának a csökkentése	1.Partnerek: Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály Felelős: polgármester 2.Partnerek: Járási Hivatal Foglalkoztatási osztály Felelős: polgármester 3.Partnerek: védőnő, háziorvos Felelős: polgármester 4.Partnerek: vállalkozók Felelős: polgármester, képviselő-testület 5. Partnerek: szociális ügyintéző, járási hivatal Felelős: polgármester és jegyző
Gyermekek	1. Szülők tájékoztatása az igénybevető gyermekvédelmi szociális ellátásokról,	1.Partnerek: polgármester, szociális ügyintéző Felelős: családsegítő

	2. Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. 3. Gyermek és szülők közötti kapcsolat erősítése.	2. Partnerek: pedagógusok, óvónők, Felelős: polgármester 3. Partnerek: családsegítő Felelős: polgármester
Idősek	1. Idősek által igénybe vehető szolgáltatások bővítése 2. Idősek otthona bentlakásos intézmény férőhelyének bővítése 3. Generációk közötti programok szervezése 4. Idősek egészségügyi állapotának általános javítása	1. Partnerek: polgármester Felelős: Idősek otthona intézményvezető 2. Partnerek: polgármester Felelős: Idősek Otthona intézményvezető 3. Partnerek: civil szervezetek, polgármester Felelős: Idősek Otthona intézményvezető 4. Partnerek: háziorvos Felelős: polgármester, Idősek Otthona intézményvezető
Nők	1. A nők visszatérésének segítése a munkaerőpiacra. 2. Korszerű ismeretek megszerzését célzó, speciális képzési programok 3. Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. 4. Gyermek és szülők közötti kapcsolat erősítése	1. Partnerek: Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály Felelős: Polgármester 2. Partnerek: Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály Felelős: polgármester 3. Partnerek: családsegítő, szociális ügyintéző Felelős: polgármester 4. Partnerek: családsegítő, szociális ügyintéző Felelős: polgármester
Fogyatékkal élők	1. A teljes körű akadálymentesítés megvalósítása 2. A fogyatékkal élők kapcsolatteremtésének javítása az internet által. 3. A fogyatékoság mértékéhez igazodó foglalkoztatási forma megtalálása, foglalkoztatás elősegítése	1. Partnerek: vállalkozók Felelős: polgármester 2. Partnerek: szociális ügyintéző Felelős: polgármester 3. Partnerek: Idősek otthona intézményvezető, Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály Felelős: polgármester

Jövőképünk

Lónya Község Önkormányzatának fő célja, a településünkön élő emberek mindennapi életében a jólét biztosítása, és ennek fokozása, az életminőségének folyamatos javítása különösen a kiemelt célcsoportok esetében, olyan segítő léttér kialakításával, amelyben az egyenlő esélyű hozzáférés mindenki számára biztosított, a hátrányos helyzetűek folyamatos felzárkóztatása. A jövőkép által olyan állapot jöjjön létre, amely egy fenntartható települést hoz létre, és a felnövekvő generáció helyben tartása munkahelyek teremtésével, beruházások bevonásával, településünkön való fejlődése megvalósuljon. Olyan településen kívánunk élni, ahol a társadalom és a helyi közösségek egyenrangú tagja legyen minden ember, ne érje hátrányos megkülönböztetés a sérülékeny célcsoportokat, és ehhez a feltételeket megteremteni, amely mindenki számára lehetővé teszi a társadalmi életben az egyenlő részvételt. Fontos számunkra, hogy a települési szintű projektek a pályázati kiírásoknak megfelelően megvalósuljanak, a mélyszegénységben élők és a romák, a gyermekek, az idősek, a nők és a fogyatékkal élő embereknek egyenlő optimális életkörülményeket tudjunk biztosítani, és ezt hosszú távon fenn is tartani.

Ennek megvalósítása érdekében az emberekben erősíteni kell a lakóhelyhez kötődést, a társadalmi szolidaritást, és a társadalmi felelősségvállalást. Kiemelt figyelmet kell fordítani a meghatározott célcsoportok számára, akár pozitív diszkrimináció alkalmazásával is. A célzottan meghatározott intézkedések, és megvalósításuk következtében a hátrányos helyzetű célcsoportok esélyei, életminőségük tartósan javul, és fenntartható.

Település szintű projektek keretében olyan feladatokat tűztünk ki célul, melyben pályázati forrás felkutatása után tudjuk javítani az infrastruktúrát a községben, amely a kiemelt célcsoportok életminősége javul, fejlettebb, korszerűbb szolgáltatásokhoz jutnak hozzá korszerűbb épületekben, vagy az internet hozzáféréssel nem rendelkezők esetében is, lehetőség lesz az információhoz hozzájutni szélesebb spektrumon.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők számát fokozatosan csökkentsük, és az életszínvonalukat tartósan javítsuk.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek részére a települési átlag színvonalához való felzárkózását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségi állapotára és közösségi programjaira, hogy szerves részét képezzék a település életének, ne érezzék magukat jelentéktelenebbnek azután, hogy az aktív korúak köréből átléptek a nyugdíjasok csoportjába. Mivel a településen többen vannak olyan idősek, akik egyedül élnek, fontosnak tartjuk a generációk közötti programok szervezését, hogy csökkentsük az elmagányosodás érzetét ezekben a lakókban.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a nők munkanélküliségének csökkentését, minél nagyobb arányban a munkához való hozzáférésüket, képzésük elősegítését vagy női közösségeknek a létrejöttelét is.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők közszolgáltatásokhoz, középületekhez, információhoz való hozzáférés megkönnyítésére akadálymentesítés és a digitális világba való bevezetés által.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
0. Település szintű projektek										
1	Művelődési ház felújítása	A település a közművelődési rendezvényeinek megvalósítására nem akadálymentes.	Az épület egységes akadálymentes felújítása	gazdasági program	Közösségi szintér felújítására pályázat felkutatása és megvalósítása	polgármester	2025. március 31.	pályázat beadása, közösségi szintér felújítására pályázat elnyerése, közösségi szintér felújítása	pályázati forrás Magyar Falu program keretében	pályázati forrás 5 év fenntartás
2	Óvoda fejlesztése	A településen működő óvoda korszerűtlen és elavult.	A településen élő óvodáskorú gyermekek számára korszerű óvoda épület biztosítása	gazdasági program	elnyert pályázat megvalósítása, a fejlesztés elvégzése	polgármester	2021. december 31.	a pályázat megvalósítása az elnyert támogatás felhasználása, új korszerű óvodai épület használatba vétele	pályázati forrás Magyar Falu pályázati program keretében MFP-FOB/2019	fenntartási idő 5 év, folyamatos karbantartás
3	Óvodaudvar fejlesztése	A településen működő óvodai udvar korszerűtlen, a játékok elavultak	A településen élő óvodáskorú gyermekek számára korszerű óvodai udvar biztosítása	gazdasági program	elnyert pályázat megvalósítása, a fejlesztés elvégzése	polgármester	2025. március 31.	a pályázati forrás felkutatása, új korszerű óvodai játékok használatba vétele	pályázati forrás	fenntartási idő 5 év, folyamatos karbantartás
4	Külterületi út felújítása	A település külterületi határában lévő mezőgazdasági	A település külterületi útjának felújítása	gazdasági program	a leromlott állapotú külterületi út zúzott köves	polgármester	2021. december 31.	a pályázatban előírt szakmai tartalom megvalósulása	pályázati forrás VP6-7.2.1.-7.4.1.2-16	pályázati forrás 5 év fenntartás

		út elégtelen állapota			felújítása					
5	Térségi egységes arculatú információs pont létrehozása	A településen nem található interaktív tájékoztató felület.	A településen interaktív információs pont kialakítása	gazdasági program	elnyert pályázat megvalósítása, fejlesztés elvégzése	polgármester	2021. december 31.	A pályázat megvalósítása elnyert pályázat felhasználása, egysége információs pont létrehozása	pályázati forrás VP9-19.2.1-35-2-17	pályázati forrás 5 év fenntarthatóság
6	Sportpark építése	A településen nincs kialakított szabadterei sportpark.	Sportpark beruházás megvalósítása	gazdasági program	A Magyar Falu Program keretében sportpark kivitelezése.	polgármester	2021. december 31.	A sportpark megvalósítása	MFP keretében pályázati forrás	pályázatai forrás, fenntarthatóság 5 év
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Hátrányos helyzetű generációk lemaradásának a csökkentése	Hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése	A hátrányos helyzet generációkon keresztüli átöröklődésének felszámolása	Gazdasági program	igény és szükségletfelmérés, felzárkóztató programok felkutatása és megtartása, a generációk közötti kohézió erősítése	polgármester és jegyző	2025. március 31.	felzárkóztató programok megtartása, közösségi események megrendezése	pályázati forrás, civil szervezetek támogatása, bevonása	civil szervezetek folyamatos motiválása, működésük segítése
2	Önkormányzati épületek térítésmentes bérbeadása munkahelyteremtés céljából, valamint beruházások bevonása a településre	Kevés a településen a foglalkoztatott	Foglalkoztatottak számának növekedése, beruházások településen történő nagyobb számú megjelenése	gazdasági program	Képviselő-testületnek rendeletbe foglalása a térítésmentes bérbeadásról	Polgármester, képviselő-testület	2025. március 31.	Foglalkoztatás növekedése, beruházás megjelenése	pályázatok, humán erőforrás	Amennyiben a képviselő-testületi határozat nem kerül visszavonásra, fenntartható.
3	Képzések, tréningek felkutatása, szervezése	Nincs a fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő program a településen és a vonzáskörzetben.	Az érintettek munkaerő-piaci jelentőségű képzettségének jelentős javítása.	Gazdasági program	Igény – és szükségletfelmérés, képzés szervezése, megtartása.	polgármester	2025. március 31.	A piacképes végzettséggel, csökkenhet a munkanélküliek száma.	Pályázati támogatás	Pályázati forrás elnyerése mellett fenntartható.

4	Képzések elvégzése, szervezése a digitális írástudatlanság felszámolása érdekében	Digitális írástudás hiánya akadályozza a munkaerőpiacra történő elhelyezkedését	Az érintettek munkaerő-piaci jelentőségű képzettségének jelentős javítása	Gazdasági program	Igény – és szükségletfelmérés, képzés szervezése, megtartása.	polgármester	2025. március 31.	A digitális írástudás megszerzésével javul a munkaügyi helyzetük.	Pályázati támogatás	Pályázati forrás elnyerése mellett fenntartható.
5	Egészéjszakai megrendezés a településen	A települési állampolgárok egészségügyi állapotának javítása szükséges.	Lakosság egészségi állapotának javulása.		Egészségmegőrző és betegségmegelőző rendezvények szervezése, évenkénti megtartása. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti	Polgármester, védőnő, háziorvos	2025. március 31.	Házi orvosi esetszám csökkenés	Személyi feltételek, anyagi forrás, támogatás megszerzése.	Pályázati forrás vagy más rendezvénysorozatba való beépítés.
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Szülők tájékoztatása gyermekvédelmi szociális ellátásokról	A gyermekekre tekintettel igényelhető gyermekvédelmi	Az érintettek minél szélesebb körben történő tájékoztatása.		Felmérés, tájékoztatás készítése, és kézbesítése a	családsegítő	2025. március 31.	Ellátást igénylők számának növekedése	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	Rendszeres értesítésekkel, felhívásokkal fenntartható.

		i szociális ellátásokat kevesen veszik igénybe. A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.			családok felé, aktív kapcsolattartás a mélyszegénységben élő családokkal.					
2	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált szinterek működtetése	A gyermekek szabadidős tevékenységének korlátozott lehetősége, a gyermekek között az ifjúsági korcsoport (14-18 évesek) helyzetére, problémáival foglalkozó rendezvények hiánya.	Megfelelő közösségi programok biztosítása a gyermekek, valamint a ifjúsági korcsoport számára. Ifjúsági szerveződések létrehozása, kezdeményezések támogatása.		negyedévente, az ünnepi tematikához kapcsolódó hagyományőrző tevékenységek, kézműves foglalkozások, valamint ifjúsági szerveződések létrehozása, szerveződések támogatása.	Polgármester, megbízott pedagógus	2025. március 31.	foglalkozások számának emelkedése, szerveződések számának emelkedése, résztvevők számának emelkedése	pályázati forrás, humán erőforrás, önkormányzati, civil, önkéntes munkatársak	saját forrás és támogatási forrásfüggő
3	Gyermekek és szülők közötti kapcsolat erősítése	A gyermekek és szülők közötti kapcsolat nem megfelelő.	Erősödjön a gyermekek és szülők közötti kapcsolat.		A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek bevonásával a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes	családsegítő, polgármester	2025. március 31.	A családok körében szervezett programok számának növekedése	pályázati forrás, saját erő	pályázati és saját forrásból

					bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében. Negyedéves gyakorisággal					
III. A nők esélyegyenlősége										
1	A nők visszatérésnek elősegítése a munkaerőpiacra	A CSED-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	A nők munkaerőpiacról való visszajutásának elősegítése	gazdasági program	A gyermekek napközbeni ellátásra történő eljutás biztosítása (szállítási), részmunkaidő biztosítása az érintett anyák számára.	polgármester	2025. március 31.	Nők foglalkoztatása a CSED-et követően, bölcsődei szolgáltatást igénybe vevők száma csökkenése	pályázati forrás, saját erőforrás, humán erőforrás,	Pályázati forrás, saját erő
2	Korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében kissé magasabb	Korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programokkal a munkanélküliség csökkentése		Képzések szervezése, szervezés elősegítése, képzések megtartása, pályázatok forrásának felkutatása	Polgármester,	2025. március 31.	Képzések száma, résztvevők száma	Pályázati támogatás, önkormányzati saját forrás	Pályázati támogatástól függő
3	Szabadidős, kulturális, sport programok szervezése, igény szerinti bővítése	A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	A gyermekes anyukák mentális állapotának javítása.	bűnmegelőzési program	Baba-mama klub létrehozása, közösségi programok szervezése a anyukák részére negyedévente	polgármester, családsegítő, szociális ügyintéző	2025. március 31.	rendezvények és résztvevők száma	Pályázati forrás, önkormányzati saját forrás, programszervező, helyszín	pályázati forrás, saját forrás
4	Női közösségek támogatása, létrejöttének elősegítése	Nincs női civil szerveződés a településen.	Női közösségek támogatása, létrejöttének elősegítése		Női közösségek támogatása, létrejöttének elősegítése	Polgármester, jegyző	2025. március 31.	Közösségek száma	Önkormányzati, civil, önkéntes munkatársak, saját forrás,	Önkormányzati, civil, önkéntes munkatársak, saját forrás, pályázati támogatás függő

									pályázati támogatás	
IV. Az idősök esélyegyenlősége										
1	Idősek által igénybe vehető szolgáltatások bővítése	Magas az egyedül élők aránya.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások bővítése. Digitális írástudás bővítése.		Szükségletek felkutatása, programok megszervezése, megtartása	Idősek Otthona intézményvezető, polgármester	2025. március 31.	Idősgondozást igénybe vevők számának növekedése. programszervező alkalmazás	Személyi, tárgyi és anyagi erőforrások, programszervező alkalmazás, helyszín biztosítása	Pályázati és saját forrással fenntartható
2	Idősek Otthona bentlakásos intézmény férőhelyének bővítése	Magas az egyedül élők aránya	Az egyedül élő idősök számára férőhely biztosítása a bentlakásos szociális Idősek Otthonában	gazdasági program	Pályázat forrás felkutatása a férőhely bővítésére	Idősek Otthona intézményvezető, polgármester	2025. március 31.	új munkahelyek száma, bentlakók számának növekedése	Anyagi, tárgyi erőforrások	pályázati forrás, önkormányzati forrás
3	Generációk közötti programok szervezése	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége	Generációk közötti távolságok megszüntése érdekében közösségi rendezvények, szervezése.		Idősek és fiatalok közötti közös generációs programok szervezése	polgármester, intézményvezető	2025. március 31.	Idősek és fiatalok közötti kapcsolat erősödése, rendezvények száma	humán erőforrás, programszervező, helyszín biztosítása, saját erő, pályázati forrás	saját erő, pályázati forrás
4	Az idősök egészségügyi állapotának általános javítása	A településen az idős személyek általános egészségi állapota rossznak mondható, magas a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri	A településen élő idősök egészségügyi állapotának javítása, a prevenciós szemlélet erősítése, egészségmegőrző programok szervezése.		Szükségletfelmérés Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások szervezése, biztosítása Prevenciós szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése	Polgármester, Idősek Otthona intézményvezető	2025. március 31.	A rendezvények száma, az ott megjelentek száma	humán erőforrás, pályázati forrás	folyamatos kapcsolattartás

		megbetegedések, ízületi problémákkal küzdők száma.								
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Teljes körű akadálymentesítés megvalósítása	Közfoglalkoztatás okhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Közfoglalkoztatás 100%-os akadálymentesítése, így a közfoglalkoztatás okhoz, kultúrához való hozzáférés megteremtése	gazdasági program	az akadálymentesítés érdekében pályázati erőforrás előteremtése, a fizikai, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése,	polgármester	2025. március 31.	Az épületek teljes körű akadálymentesítése, önkormányzati épület akadálymentesítése	pályázati forrás, Magyar Falu pályázati program	Pályázati erőforrás mellett 5 év fenntarthatóság
2	A fogyatékos igazodó foglalkoztatási forma megtalálása, foglalkoztatás elősegítése	A megváltozott munkaképességűek részére kevés az alkalmas munka a településen.	Új alternatív foglalkoztatási formák megtalálása, megváltozott munkaképességűek alkalmazása		alternatív foglalkoztatás szervezése, foglalkoztatók ösztönzése	Polgármester, Idősek Otthona intézményvezető	2025. március 31.	Új munkahelyek száma	Pályázati támogatás, önkormányzati saját forrás	Pályázati támogatástól függő
3	A fogyatékkal élők kapcsolatteremtésének javítása az internet által	Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékos ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önkormányzati csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra a kevés lehetősége van.	A fogyatékkal élők digitális kommunikációjának erősítése		A kommunikáció színtere az internet világa, amellyel a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes Wi-Fi szolgáltatás, képzések szervezése (db). Digitális írástudás-oktatás	Polgármester	2025. március 31.	A fogyatékkal élők digitális felhasználói számának az erősödése.	Pályázati támogatás, humán erőforrás, 1 fő oktató	Pályázati forrás

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

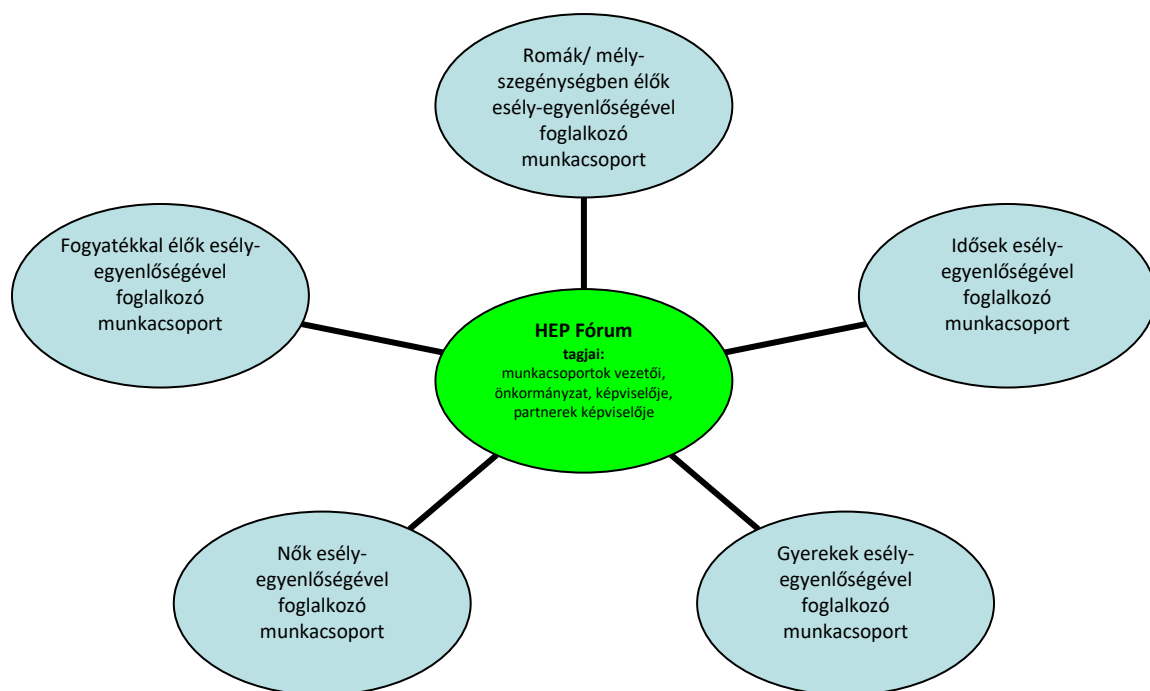
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Lónya község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Lónya község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Dátum:

p.h.

.....
polgármester